

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 28. Extollens vocem mulier. Conuincit illos D. Cypriani discursus vt efficax, ita & subtilis, mulierisque de turba testimonium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

§. 28. Extollens vocem mulier. Conuincit illos D. Cyprianus discipulis ut efficeret, ita & subtilis, mulierisque de turba testimonium.

Compendiosum contra Gentiles & Laticum scriptum sit D. Cyprianus tractatum, quo cunctas Deorum describit historias, aut si manes, commenta fabularum. Respondete mihi gentium populi, quare D. Cyprianus quæ præ clara facinora, quæ facta heroica, quas virtutum prærogativas nos actis in illis, quos Deos veneramus, quibus inducti ipsos vt tales coleretis? Examini cuncta subiiciamus, nec hoc mihi negare poteritis, quin eminentiora Deorum sacra uera fuerint homicidia, furta, rapinæ, stupra, mendacia. Vitam mortuis non infuserunt, imo uisus exsufflarunt: Cecis lumen non infuderunt, imo plures excecaverunt. Eorum nam talia non fuerunt negotia, quibus de mortalium ageretur insularitate, ad hoc coelivantes, vt boni essent; imo bonos in malos pertraxerunt & mulieres pudicitia celebres, reddebant infames impudicitis; talia seruantur horum operum, qui tandem exitio perire detestabili. Melicertes & Iucothea se maris fluctibus immerferunt; Castorem & Pollucem à diis ipsi fingitis acerrimè castigatos, Hercules omnium cre notissimus doloribus furibundus interit, flammis exustus in monte Oeta: hanc illi mortem impudica pellex procurauit. Apollo legitur ob nefanda scelera, ad gregem custodia condemnatus. Neptunus ad muros ædificandos Laomedontis adiudicatur; & sic consequenter enarrat de Ioue, Marte, Venere cæterorumque Deorum caterua nequissima. Esculapius autem ab opere quodâ singulari laudandus esse videbatur, quod infirmum graui morbo languentem, nomine Hyppolitem curaret, at opus illud medicis est familiare, verum talia fuerunt ei imposita crimina, vt in eorum pœnam, cælum fulgura dimiserit, quibus percussus miserè corruit. Hosne colitis Deos: dicite quibus excellere virtutibus, vt illis pectoris arcano tenolitis, inde iudicium tale concipiat, quale concipitis; illos uide licet esse Deos, & vt Deos supremo cultu veneremus? Quæ diuina notatis in illis opera? quas virtutum prærogatiuas? quæ miracula? Si eorum inuicem tales vt Deos iudicatis adorandos, quanto magis illa de Christo uobis est ferenda sententia, qua illum vt Deum honoretis in il-

lo diuina planè ac suprema consideretis opera, & quidem talia, vt ea, Dei sit solius operari.

Num habent hæc argumenta (inquit D. Cyprianus) contra Iudeos multo efficaciora? Respondete mihi perituri, quæ uisidistis opera diuina, quas eminentias in aureo uestro vitulo, egressi de Ægypto, quibus persuasi antequam Deo Iolemies hostias idololatricæ cõsecraretis. Numquid mortuum quempiam suscitauit? Numquid cecos illuminauit? Numquid mundauit leproso? Numquid paralyticos solidauit? quid igitur huius idoli uestro pectore leuatum, quo rã præclarum ferretis de vitulo, uoce præconia, testimonium: *Hic sunt dii tui Israel.* Quid laude dignum notatis in gentium simulacris; Chanaanorum, Amorrhæorum, Sydoniorum, ac Moabitarum idolis, quo tanto spiritus impetu, & pertinaci uoluntate Deos idola crearetis? Audiatur de illo Dominus per Ezechielem solidissimus & Deo dignis rationibus argumentatus. Ad Christum igitur conuersi, quæ uisidistis (amabo) in illo facinora? Numquid non mortuos ad vitam euocauit? cecos illuminauit? gressum claudis rectificauit? leproso purificauit? Numquid non exspectabat, & descripta Prophetarum liberis opera percoluit ab ipso facienda, quæ omnia coram uobis impleti, nemo, nisi cecus, non intueret? Quod igitur uestrum illud crimen, vt talium testes operum oculati, nedom non Deum esse confiteamini? quinimo ex illis ipsi: peruersi feratis Multi iudicium, & Deo inimicum, Sarcana familia: diabolo cunctis confederatum, inde de illi inferenda nece consilium inter uos agitatis. Ite uisidistis homicida: sic hac occasione patrum testantur Deum Euangelistæ: *Exiuites Pharisei, consilium faciunt aduersus eum, quomodo eum perderent.* In quibus *Marc. 3, 6* finem, scribente D. Marco, conuocauerunt Herodias. Num atrocior hæc quædam esse potest iniquitas? Modo sileo, & loquitur D. Cyprianus: *Itaque cum Christus Iesus secundum à Prophetis antepredicta, uerbo & uocis imperio, demonia de hominibus excuteret paralyticos restringeret, leproso purgaret, illuminaret cecos, claudis gressum daret, mortuos rursus animaret, cogeret sibi elementa simulari, seruire uentos, maria obuiare, inferos cedere, &c. Hinc magistri coram, & que primates, accensum ira, & indignatione prouocati tradiderunt, &c.* Dñe mihi, ut de duobus magis admittit ignoro: pessimos, quos mundus tulit, homines imo & ipsos diaboles, vt Deos uideo adorari colique tantorum criminum reos, vt uel ipsa illorum terreatur consideratio ne phantasia, & obsequio; te uero contemtor opera patrum diuinitissima, tamen

II.

Quæ ratio uisidistis opera diuina, quas eminentias in aureo uestro vitulo, egressi de Ægypto, quibus persuasi antequam Deo Iolemies hostias idololatricæ cõsecraretis. Numquid mortuum quempiam suscitauit? Numquid cecos illuminauit? Numquid mundauit leproso? Numquid paralyticos solidauit? quid igitur huius idoli uestro pectore leuatum, quo rã præclarum ferretis de vitulo, uoce præconia, testimonium: *Hic sunt dii tui Israel.* Quid laude dignum notatis in gentium simulacris; Chanaanorum, Amorrhæorum, Sydoniorum, ac Moabitarum idolis, quo tanto spiritus impetu, & pertinaci uoluntate Deos idola crearetis? Audiatur de illo Dominus per Ezechielem solidissimus & Deo dignis rationibus argumentatus. Ad Christum igitur conuersi, quæ uisidistis (amabo) in illo facinora? Numquid non mortuos ad vitam euocauit? cecos illuminauit? gressum claudis rectificauit? leproso purificauit? Numquid non exspectabat, & descripta Prophetarum liberis opera percoluit ab ipso facienda, quæ omnia coram uobis impleti, nemo, nisi cecus, non intueret? Quod igitur uestrum illud crimen, vt talium testes operum oculati, nedom non Deum esse confiteamini? quinimo ex illis ipsi: peruersi feratis Multi iudicium, & Deo inimicum, Sarcana familia: diabolo cunctis confederatum, inde de illi inferenda nece consilium inter uos agitatis. Ite uisidistis homicida: sic hac occasione patrum testantur Deum Euangelistæ: *Exiuites Pharisei, consilium faciunt aduersus eum, quomodo eum perderent.* In quibus *Marc. 3, 6* finem, scribente D. Marco, conuocauerunt Herodias. Num atrocior hæc quædam esse potest iniquitas? Modo sileo, & loquitur D. Cyprianus: *Itaque cum Christus Iesus secundum à Prophetis antepredicta, uerbo & uocis imperio, demonia de hominibus excuteret paralyticos restringeret, leproso purgaret, illuminaret cecos, claudis gressum daret, mortuos rursus animaret, cogeret sibi elementa simulari, seruire uentos, maria obuiare, inferos cedere, &c. Hinc magistri coram, & que primates, accensum ira, & indignatione prouocati tradiderunt, &c.* Dñe mihi, ut de duobus magis admittit ignoro: pessimos, quos mundus tulit, homines imo & ipsos diaboles, vt Deos uideo adorari colique tantorum criminum reos, vt uel ipsa illorum terreatur consideratio ne phantasia, & obsequio; te uero contemtor opera patrum diuinitissima, tamen

Ezech. 16.

III.

Multi iudicium, & Deo inimicum, Sarcana familia: diabolo cunctis confederatum, inde de illi inferenda nece consilium inter uos agitatis. Ite uisidistis homicida: sic hac occasione patrum testantur Deum Euangelistæ: *Exiuites Pharisei, consilium faciunt aduersus eum, quomodo eum perderent.* In quibus *Marc. 3, 6* finem, scribente D. Marco, conuocauerunt Herodias. Num atrocior hæc quædam esse potest iniquitas? Modo sileo, & loquitur D. Cyprianus: *Itaque cum Christus Iesus secundum à Prophetis antepredicta, uerbo & uocis imperio, demonia de hominibus excuteret paralyticos restringeret, leproso purgaret, illuminaret cecos, claudis gressum daret, mortuos rursus animaret, cogeret sibi elementa simulari, seruire uentos, maria obuiare, inferos cedere, &c. Hinc magistri coram, & que primates, accensum ira, & indignatione prouocati tradiderunt, &c.* Dñe mihi, ut de duobus magis admittit ignoro: pessimos, quos mundus tulit, homines imo & ipsos diaboles, vt Deos uideo adorari colique tantorum criminum reos, vt uel ipsa illorum terreatur consideratio ne phantasia, & obsequio; te uero contemtor opera patrum diuinitissima, tamen
D. Cyprianus: *Itaque cum Christus Iesus secundum à Prophetis antepredicta, uerbo & uocis imperio, demonia de hominibus excuteret paralyticos restringeret, leproso purgaret, illuminaret cecos, claudis gressum daret, mortuos rursus animaret, cogeret sibi elementa simulari, seruire uentos, maria obuiare, inferos cedere, &c. Hinc magistri coram, & que primates, accensum ira, & indignatione prouocati tradiderunt, &c.* Dñe mihi, ut de duobus magis admittit ignoro: pessimos, quos mundus tulit, homines imo & ipsos diaboles, vt Deos uideo adorari colique tantorum criminum reos, vt uel ipsa illorum terreatur consideratio ne phantasia, & obsequio; te uero contemtor opera patrum diuinitissima, tamen

men vt dæmoniacum accusari, Satanæ pytho-
nem audire, Dei inimicum reprehendi, taliq̃
calumnia tantis operibus correspondente la-
cessit: *Beelzebub habet, & in principe dæmonio-
rum eiecit dæmonia*, & præ stupore vix me con-
tineo.

71 Hæc Christus tam dolenter accepit conui-
tia, vt gestus ederet insolitos, patum est mode-
stia suæ, ac diuinæ compositioni, sed etiam vicio
communi non vñtato; vt de illo sic referat

Mar. 3. *Exierunt sui tenere eum, dicebant enim:*

21. *quoniam in furorem versus est*, de quibus die
Mercurij præterito, qui nulli conuictorum, quæ
illi quàm plurima improperarunt, sic data ope-
ra, quàm huic studuit respondere, teste ipso E-
uangelista, quo tam luculentis probat argumen-
tis, nedùm nihil opera factum esse diabolicâ, sed
quòd cuncta diuinis sint adscribenda potestati-
bus: cuius & mulier de turba profert de Chri-
sto testimonium, eiusque supremam agnoscit
veritatem, qua Saluator vti voluit, sicut olim o-
pera Sanctarum mulierum Debboræ, Iudith,
Esther, ad vretibus inuolendum potentissimos
exercituum duces, eosque profectuentem, humi-
liandum, superandum, extulit autem illa vocem
ad eo caueram, vta toto perciperetur auditorio,
qua omnem illam deiecit, conuictique progeniẽ
viperaam: *Benius venter, qui te portauit, & v-
bera qua suxisti*. Psallat illa, & de hoc requissi-
morum verberonum confitabulo decantet il-
lud, quod olim de Holoferne Iudith virago il-
la mirabilis, & bonorum memoria digna: *Do-
minus omnipotens nocuit eum, & tradidit illum in
manus feminae, & confudit eum. Non cecidit potens
eorum à iuuenibus*, &c. sed Iudith filia Merari in
specie facies sua dissoluit eum. Gratus autem re-

Iudith. c.
16. 7.

demptor tanto beneficio, hac occasione ma-
ximè opportuniâ, vt illi gratiam referret, ac co-
ram omnibus eam honoraret, conuersus ad il-
lam, ait: optimum ac verissimum tuum est o-
mulier testimonium, verè namque beata pa-
rens, qua me suis genuit conceptum visceri-
bus, paruoque lacte aluit: artamen his supe-
raddo: *Beati qui audiuistis verbum & custodistis
illud*.

His verbis & mulierem Christus est conso-
latus, & omnes nos erudiuit, non sufficere ver-
bi tantum auditionem, sed requiri ciuitatẽ in-
pectore conseruationem: quia vt eleganter D. Au-
gustinus iure merito vocatur Dei verbum, animæ
cibus, est enim hoc nihil certius, quàm vt cibus
det corpori nutrimentum, seruetq̃que profectum,
non sufficere, vt stomacho recipiatur, sed ex ne-
cessitate requiri, stomachus illum conseruet,
calore digerat naturali, & per venas, artenas
ciuitatq̃que corporis partes distribeat alimen-
tum. His congruam expendit Spiritus S. senten-
tiam: *Thesauus desiderabilis requisit in ore sa-
pientis, vir autem stultus glutit illum*. Sic ipse so-
scribit ex nostra lectione vulgari: *Imprudens
homo dissipabit illum*. Vnde hanc aduertit ex-
hortationem: *Admonemus charitatem vestram: D. hinc
vt ea qua audiendo tanquam ventre memoria con-
ditis, rursus euoluendo, & cogitando, quodammodo
ruminetis*. Hoc quoque vos omnes doceo, mo-
neoque faciatis, dum verbo Dei auditores as-
sititis, illud memoria conseruetis tenacissima,
ruminetis frequentius, calore charita is digera-
tis, opere perficiatis, vt sit vobis vtilissimum, in
hoc mundo gratia, & in altero gloriæ cælestis
incrementum. Amen.

S V M M A R I V M

HOMILIÆ VIGESIMÆ SEQVENTIS.

CONTINET hoc Christi Euangelium duorum Regum sibi ex dia-
metro oppositorum descriptionem: qualiter quisque regni, quòd
suum esse dicit, possessor, totis illud labore viribus conseruare
subiectum. Rex legitimus Christus esse perhibetur, qui cum in
animabus regnet iustorum, parte Ecclesiæ principali, illas vt sibi
debitum occupat regnum. Rex alter diabolus scribitur, qui per
peccatum, nominatim verò per Hæresim, illas tyrannica possidet
auctoritate. Licet autem tantò fiat hoc earum impendio, prout in nostro patet cõ-